

עבודת השם

כרלת "ויקרא"

"אָדָם כִּי־יִקְרִיב מִמֶּם קָרְבָּן, לַיהוָה--מִן־הַבְּהֵמָה... " (ויקרא א"ב) עצם הבאת הבהמה כקרבן שמכפר, היא ההכנעה שאדם חוזר בתשובה ונכנע. והכניעה לא שלמה אלא אם כן יראה בעיניו מה שעושים לבהמה ויחשוב ויתבונן שהכל יהיה צריך לעבור עליו, ובוזה שהאדם מביא את הבהמה הרי הוא מתעלה וגם היא מתעלה עמו בכך שגרמה לאדם להיות מתוקן על ידה. וכמו שמותר לנו לשחוט בהמה כדי לאכול ולתחזק בגופנו ובכך היא מתעלה ומגיעה לשלמותה, כי הרי זהו יעודה שסוף בהמה לשחיטה כי הסוף והתכלית שלה נתקנת בזה ע"י השחיטה, ואין בכך שום גזל כי לכך היא נבראה והיא אף שמחה בזה על אחת כמה וכמה שמותר להביא בהמה לתיקון הנפש ואין בזה שום גזל. מעתה מובן הגזל האמור כאן לא מדובר באדם שגזל את חברו אלא אדם שגזל את בהמתו. אם האדם לא יחזור בתשובה הרי לא נתכפר לו, וממילא הבהמה לא נתקנה בכך וזה גזל בהמה כי אכל ולא בידך או הקריב קורבן לכפרה וחזר לסורו. מכאן נבין את דברי רש"י, שאם אדם חושב שהקרבן הוא הכפרה ובכך הוא מרגיש אנחת רווחה "הנה הקרבתי בהמה, החטא כופר ומעתה אני יכול להמשיך" בבחינת עולם כמנהגו נוהג, הרי שנחשב שהקריב מן הגזל, לצערנו יש אנשים שמבקשים להשקט מצפונם ומגיעים ביום כיפור לתפילת נעלה, וקונים מצוות, עליות לתורה, כל נדרי או את הפרנסה בסכומים גבוהי ובכך מרגישים מסופקים שיצאו ידי חובה. אך מה יועיל כל אלא אם אחרי כיפור הם חוזרים לסורם ומלאים עברות כרימון. (אור דניאל)

"וַיִּקְרָא, אֱלֹהֵי־מֹשֶׁה; וַיְדַבֵּר יְהוָה אֵלָיו, מֵאֵהָל מוֹעֵד לֵאמֹר. " (ויקרא א"א) האלף הזעירא ב"ויקרא" באה לרמז, כי אין לימוד התורה מתקיים אלא אצל אדם שמקטין עצמו ונוהג בענווה. "אלף" כלומר, לימוד תורה (ואאלפך חכמה") מתקיים רק אצל "זעירא" מי שזעיר בעיני עצמו. כדרך שמובא בילקוט, שלפיכך זכה משה רבנו לקריאה זו "ויקרא אל משה" משום שהיה עניו ובורח מן הכבוד, באמרו: "לא איש דברים אנכי". (ספרים)

איש אחד בא לפני הרבי ר' בונם מפשיסחה ז"ל ושאל אותו: "הנה תמיד בורח אני מן הכבוד ואף על פי כן אין הכבוד רודף אחרי. היכן איפוא האמת שבדרכי חכמינו? השיב לו הרבי ר' בונם: "מתוך שאלתך משמע, שבשעה שאתה בורח מן הכבוד הרי אתה פונה מדי פעם בפעם לאחוריק, לראות אם הכבוד אחריך, ממילא כשהכבוד רואה שאתה פונה אליו, הריהו סבור שמתכוון אתה לרדוף אחרי ומיד הוא מפנה עורף ובורח מפניך..."

הכוונה שבדבר היא, שהוא בורח במתכוון מן הכבוד כדי שהכבוד ירדוף אחרי, כלומר, הוא מעמיד פנים כענו כדי שיזכה על ידי כך לכבוד יתר, ובוזה כשלעצמו הריהו רודף אחרי הכבוד (ממענינה של תורה). באחת הפעמים שנסע ה"חפץ חיים" בענייני ישיבתו למוסקבה ביקש להסתיר ממקורביו וממיודעיו את יום בואו לעיר, כדי שלא יבואו לקבל את פניו בבית הגתיבות, לאחר הגיעו שאלו אחד המקורבים המאוכזבים מדוע מנע מהם את הזכות לבוא ולקבל את פניו וליתן לו את הכבוד הראוי לתלמיד חכם כמוהו. כשבת צחוק על שפתיו השיב לו ה"חפץ חיים" ואמר: "אין לי כל ספק כי כבודו אוכל "קוגעל" בשבת. אם יתאוה לאכול מן הקוגעל בים ששי תיעץ לו בוודאי בעלת הבית לטעום משהו אחר בטענה כי קוגעל אוכלים רק בשבת. סיים החפץ חיים ואמר כבוד זהו קוגעל ואותו אוכלים רק ביום שכולו שבת (בעוה"ב), והיה אם מאן דהו לא יוכל להתאפק ויאכל אותו בערב שבת (בעוה"ז) יאלץ להישאר רעב בשבת..." (מורשת אבות).

"דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, לֵאמֹר--נִפְשׁ כִּי־תִחַטָּא בְשִׁגְגָה מִכָּל מִצְוֹת יְהוָה... " (ויקרא ד"ב) במעשה הקורבנות אנו רואים שמביאים קרבן חטאת לכפרה על השוגג ולא על המזיד, נשאלת השאלה: מדוע? לכאורה אם על השוגג מביא קרבן לכפרה, קל וחומר במזיד? במדרש הגדול אנו מוצאים על זה את שני הטעמים העיקריים המובאים במדרשים ובמפרשים. טעם ראשון, דכתיב: "ואם נפש כי תחטא ועשתה אחת מכל מצוות ה' אשר לא תעשינה ולא ידע ואשם ונשא עונו" (ויקרא ויקרא ה, יז) רבי אליעזר אומר: מפני מה ענש הכתוב למי שנהרג בשגגה (גלות) ואת מי שחטא בשגגה? כדי לעשות סיג לתורה, כדי שיאמר אדם: אם כשאני שוגג אני מתחייב, קל וחומר כשאני מזיד. ובמסכת נזיר (כג ע"א) תנו רבנן: כשהיה מגיע רבי עקיבא אצל פסוק זה, היה בוכה. ומה מי שנתכוון לעלות בידו בשר טלה ועלה בידו בשר חזיר,

שני קיץ

18:35		כניסת השבת
19:35		צאת השבת
18:57		שקיעה
20:09		ה. תם
6:39		הנץ

הפטרה: "עם זו יצרתי"

כגון חתיכה ספק של שומן ספק של חלב, אמר קרא: "ונשא עוונתי, מי שנתכוון לעלות בידו בשר חזיר ועלה בידו בשר חזיר, על אחת כמה וכמה, ע"כ.

"אשר נשיא יחטא ונעשה אחת מכל מצות ה' אלהיו..." (ויקרא ד' כב) אומר על זה הזוהר כאן: רבי יצחק למד, מה נשתנה כאן? שבכל מקום כתוב בהם "ואם" "אם הכהן המשיח יחטא" (שם ג), "ואם כל עדת ישראל ישגו" (שם, יג) וכאן "אשר נשיא יחטא", ולא כתוב: ואם נשיא יחטא, מה טעם הדבר? אלא לי שהכוהנים אינם נמצאים כל כך בחטא, שהרי הכהן שומר עצמו תמיד, לפי שהעול של ריבונות של עולם מוטל עליו בכל יום, וגם העול של כלל ישראל והעול של כל יחיד מישראל, ולכך יש לתמוה אם הוא יחטא, ולפיכך כתוב "ואם". וכן "אם כל עדת ישראל ישגו" יש לתמוה על שכולם ימצאו בחטא אחד, שאם אלו חוטאים אלה לא יחטאו, ולפיכך כתוב: "ואם". מה שאין כן כאן "אשר נשיא יחטא" בוודאי, לפי שליבו גבה בו והעם הולכים אחריו ונמנים תחתיו, ועל כן לא כתוב בו "ואם", שהרי ענינו בספק הוא, ע"כ. לפי דברי הזוהר, מכיון שאצל מלך ישנה גאוה, אזי ישנו חשש גדול, כמעט ודאי,

שיגיע לידי חטא בשגגה. וממשיך הזוהר על הכתוב בהמשך: "או הודע אליו חטאתו" (שם, כג) שבשביל שגבה ליבו בו לא השיגח בחטאו, ע"כ. ולכן צריך הנשיא מלך, להביא קרבן לכפרתו וראה הוריות (י ע"א) משנה: איזהו נשיא? זה מלך, ע"כ. מי שעולה לגדולה נמצא בסיכון גבוה שיגיע לידי עבירה, מפני שכולם מכבדים אותו או משתחוים לפניו, אזי מגיע לידי זחיחות דעת ולגאוה יתירה, עד שהוא קרוב להיכשל בדבר עבירה. לכן עצם העובדה שאדם הגיע למצב כזה, ממילא מכנים עצמו לניסיון גדול, ולפיכך הוא נקרא רשע לשמים. ומצד שני, מלך שרוצה שמלכותו תימשך, חייב לנהוג במידת הענווה, כפי שכותב הרמב"ם (הלכות מלכים פרק ב הלכה ו) כדרך שחלק לו הכתוב הכבוד הגדול וחייב הכל בכבודו, כך ציווהו להיות ליבו בקרבו שפל וחלל, שנאמר: "ולבי חלל בקרבי" (תהילים קט, כב). ולא ינהג גסות לב בישראל יותר מדי, שנאמר: "לבלתי רום לבבו מאחיו" (דברים, שופטים יז כ). לעולם יתנהג בענווה יתירה, אין לנו גדול ממושה רבנו, והוא אומר: "ינחנו מה, לא עלינו תלונותיכם" (שמות בשלח טז, ח) ויסבול טרחם ומשאם ותלונותיהם וקצפם כאשר ישא האומן את היונק, ע"כ.

סיפור בהגשבים נשמות של חסד חלק ב

המשך: התעניינותו הכנה של טעוול פתחה את ליבה והיא סיפורה לו את כל צרותיה. סיפורה נגע מאוד לליבו, והוא החליט להוציאה מהפונדק שבו היא שבויה, ויהי מה. טעוול מיהר לגשת אל רבה של פינסק וסיפר לו את דבר סבלה של הנערה היתומה. בתום-ליבו אמר לרב כי הוא נחוש בדעתו לעזור לה. אם הרב סבור שהנערה מתאימה לו ויכול הוא לשאתה לאישה, מה טוב. אם לאו, הוא מבקש מהרב למצוא בעבורה שידוך הגון והוא מתחייב לממן את כל הוצאות החתונה. הרב ביקש כמה ימים לבחון את העניין. לאחר שביירר את העובדות שלח לזמן אליו את הפונדקאי וציווה עליו לשחרר מיד את המשרתת. הוא העביר אותה למשפחה טובה וחמה, כדי שתוכל לנוח ולהתאושש. לאחר שביירר את מוצאה ואת תכונותיה, קרא לטעוול ואמר לו כי לדעתו חווה-דבורה אכן ראויה לו והוא מעניק את ברכתו לנישואיהם. חווה-דבורה קיבלה את ההצעה בשמחה. השניים הקימו בית יהודי לתפארת, מיוסד על יסודות של חסד ואהבת הזולת. היה הוסיפו לתרום סכומים גדולים לצדקה בסתר, ורק הרב היה בסוד העניין. טעוול העריך את חווה-דבורה על ידיעותיה בתורה, והיא החלה ללמדו עד שידע לקרוא בחומש ולהבין. כעבור זמן הזמינו אברך בן-תורה ומשפחתו, שיגור באחוזתם וילמד איתם ועם ילדיהם. במרוצת הזמן הגיע טעוול להישגים מרשימים, כתלמיד-חכם מן המניין. כל אותה עת הקפידו בני-הזוג שדבר לא ייודע על ידיעותיהם בתורה ועל כספי הצדקה שהם נותנים. כאשר בא רבי נפתלי כץ להחליף את רבי משה יפה ברבנות פינסק, מסר הרב היוצא לרב הנכנס את דבר סודם המיוחד של בני-הזוג. בני-הזוג הגיעו לזקנה בעודם ממשיכים במעשיהם הטובים. ואז עלה רב חדש על כס רבנות העיר פינסק, רבי נפתלי הערץ. גם הוא התוודע לסודם. הוא אף חקר אחר ייחוסם וגילה כי אבותיהם היו צדיקים נסתרים. הוא הביע את דעתו כי ראוי לפרסם את מעשיהם והליכותיהם בציבור, כדי שילמדו מהם. בני-הזוג הסכימו לכך בלב כבד, אך התנו שמיד עם פרסום הדברים יעקרו את דירתם למקום שבו לא יכירו אותם. העיר הייתה כמרקחה. לפתע התברר כי הישיבה המפורסמת פינסק הוחזקה בכספם של בני-הזוג במשך ארבעים שנה! לצד מעשה רב זה הרבו לעשות מעשי חסד, תמכו במשפחות ועוד. באותו יום הוחלט לשנות את שם הישיבה, ולקוראה 'הישיבה של טעוול וחווה-דבורה'. בני-הזוג קיימו מיד את התנאי שקבעו: הם מכרו את אחוזתם, ארזו את חפציהם, ועברו לקרקוב, ושם חיו בצניעות ובסתר, עד יומם האחרון. **סוף!**

ע"פ ילקוט יוסף
כרך ד.

פירת ההלכות "הכנה משבת לחול"

א. אסור להכין משבת לחול, או מיום טוב לחול, או משבת אחת לשבת הבאה, שיש בזה זלוול בכבוד השבת. ואפילו דבר שאינו מלאכה רק טירחה בעלמא, כגון הדחת קערות וצלחות והבאת יין משבת לחול, אסור. [ילקוט שבת כרך ב עמוד רטו]

ב. אסור להכין מיום טוב ראשון ליום טוב שני, אפילו בשני ימים טובים של ראש השנה. [ילקוט יוסף שבת כרך ד' עמוד רטו]

ג. מי שעבר ובישל מיום טוב לראשון ליום טוב השני, בדיעבד מותר לאכול תבשיל זה. וכן מי שהכין מיום טוב לחול, התבשיל מותר באכילה. [ילקוט יוסף שבת כרך ב' עמוד רטו. וכ"כ הרשב"א, העיטור, הרמב"ם, המאירי, הר"ן, ב"י סימן תקנ. יחזה דעת חלק ו' עמוד סג]

עלון זה לעילוי נשמת!

ברוך עובדיה בן שרה	יגאל יוכפז בן שושנה
שרה בת סלמה	שלום בן משה
אסתר בת חנה	שלום בן אברהם
ציון עובדיה בן רחל	יחזקאל אליהו בן סמרה
נעמי לקס בת אסתר	יעקב לקס בן אסתר
רחל עובדיה בת אסתר	רבקה בת כאווגו וחנניה
שלמה בן אליהו ושרה	אברהם דמתי בן אסתר

ת. נ. צ. ב. ה.

עורך ומגיש: שלום ע.

המעוניינים לקבל את העלון למייל בתפוצה שבועית: יש לשלוח הודעה לאימייל: avadat.ase@gmail.com כמו כן ניתן להוריד את העלון באתר "לדעת" ו"דרשו"